

**Irena Sedláčiková: Části těla ve slovanských frazeologiích
(srovnání českých a ukrajinských frazémů)**

**Ústav bohemistických studií FF UK
Praha 2010**

Posudek vedoucího bakalářské práce

Za téma své bakalářské práce si autorka zvolila srovnání frazémů obsahujících částí těla v české a ukrajinské frazeologii. Vychází přitom z rozsáhlé excerpcce: z několika dostupných slovníkových pramenů shromáždila přes 1300 frazeologických jednotek, jejímiž komponenty jsou somatismy. Takto získaný materiál, který je součástí přílohy bakalářské práce, podrobila detailní analýze a v závěru dospěla k zajímavým zjištěním.

Práce je členěna do dvou kapitol, jejichž rozvětvená vnitřní struktura odráží však systematický a promyšlený přístup k zpracování daného tématu. První kapitola, teoretická, vymezuje disciplínu a mapuje různé typy frazémů. Autorka zde vychází především z českých teoretických prací (především Čermákových), nebylo však zde opomenuto ani hledisko konfrontační, resp. srovnávacího studia slovanských frazeologií, ani stručný přehled vývoje dané problematiky v ukrajinském jazyce. Sémantice je zde také věnován dostatečný prostor, zvláště pak z hlediska somatismů.

V 2. kapitole, představující jádro práce, je získaný materiál podroben mnohačetné analýze: srovnání frekvenčnímu, strukturnímu a srovnání podle míry ekvivalence. Autorka vyčlenila soubor čítající 30 nejfrekventovanějších částí těla vystupujících v roli komponentů různých typů frazémů v obou jazycích. Zjistila pak, které části těla se nejčastěji vyskytují jak v českém, tak v ukrajinském jazyce a jejich vzájemný poměr. Zjištěné výsledky jsou velmi přehledně prezentovány v tabulkách a v grafech v příloze. Uveďme jeden zajímavý příklad za všechny: prvními čtyřmi nejfrekventovanějšími komponenty v češtině (hlava, ruka, oko, srdce) odpovídají stejné komponenty v ukrajinštině, avšak v jiném pořadí (ruka, oko, hlava,

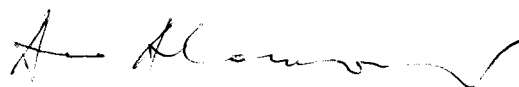
srdce), kdežto 5. nefrekventovanější komponent je v obou jazycích jiný: v češtině noha, zatímco v ukrajinštině jazyk, který v češtině má mnohem nižší frekvenci, atd.

Vyexcerpovaný materiál autorka podrobila též pracné (vzhledem k jeho rozsahu) strukturní analýze a vyčlenila tak pro oba jazyky rozsáhlé soubory frazémů verbálních, substantivních, jejich různých subtypů, frazémů propozičních, přirovnání, přísloví apod. Zde též dospěla k velmi cenným zjištěním: zatímco je výskyt verbálních, substantivních nebo propozičních frazémů v obou jazycích srovnatelný, pro českou IF ve srovnání s ukrajinskou jsou mnohem typičtější přirovnání (jejich poměr je 10,9% : 3%).

Poslední, neméně důležité porovnání materiálu, nabídlo další výsledky, ke kterým autorka dospěla na základě srovnání jednotlivých typů frazémů podle míry ekvivalence. Materiál zde byl roztríděn do několika skupin: plně ekvivalentní IF, částečně ekvivalentní IF (zde se sledovala jak lexikální, tak gramatická ekvivalence, ale také jejich kombinace), strukturní ekvivalence, pro niž jsou příznačné větší rozdíly v celé struktuře výrazu, a to jak v lexikální, tak v gramatické složce výrazu. Autorka se též věnovala otázce zaměnitelnosti některých komponentů u výběrových ekvivalentů. Poslední oddíl zahrnuje neekvivalentní IF. Všechny vymezené skupiny jsou nejen podrobně popsány a ilustrovány vyexcerpovanými příklady, ale též vhodně okomentovány zajímavými postřehy. I tato část práce má statistické zpracování: 36,40% českých a ukrajinských somatických frazémů jsou plně nebo částečně ekvivalentní.

K zpracování zvoleného tématu autorka prostudovala poměrně dost rozsáhlou odbornou literaturu, kterou v práci správně a přiměřeně cituje. Bakalářská práce celkově má velmi dobrou úroveň, jasnou a logickou strukturu a přehledné grafické zpracování statistických výsledků srovnávaného materiálu. Autorka prokázala značnou schopnost samostatné práce a schopnost lingvistického myšlení. Práce splňuje všechny požadavky na bakalářské práce kladené: obsahuje čestné prohlášení, klíčová slova (zde pouze chybí jejich překlad do angličtiny), anotaci v češtině a v angličtině, obsah, úvod, závěr a bibliografii. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 21.8.2010

PhDr. Ana Adamovicčová